

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **P. Č.**, zastoupený JUDr. Janou Kuřátkovou, advokátkou se sídlem Polní 92, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 11. 2015, č. j. 10 A 127/2015 - 29,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 11. 2015, č. j. 10 A 127/2015 - 29, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Odměna a náhrada hotových výdajů advokátky JUDr. Jany Kuřátkové **se určuje** částkou 3146 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 11. 2015, č. j. 10 A 127/2015 - 29, byla odmítnuta žaloba žalobce směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2015, č. j. MPSV-UM/4932/15/9S-PDK, kterým bylo k odvolání žalobce zrušeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Pardubicích ze dne 20. 4. 2015, č. j. 5347/2015/POL, o odnětí příspěvku na živobytí a věc byla vrácena správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání. Krajský soud své usnesení odůvodnil tím, že stěžovatel neodstranil vady žaloby ani přes výzvu soudu podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a tato vada bránila pokračování v řízení.

Žalobce (stěžovatel) podal proti tomuto usnesení kasační stížnost, z níž je i přes expresivně formulované námitky zřejmé, že je stěžovatel přesvědčen o tom, že jeho žaloba obsahovala základní náležitosti stanovené soudním řádem správním. Stěžovatel konkrétně poukazoval na usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 10. 2015, č. j. 10 A 178/2015 – 12, jímž krajský soud odmítl žalobu stěžovatele proti nezákonnému zásahu s poukazem, že má možnost domáhat se ochrany žalobou proti rozhodnutí správního orgánu, čehož stěžovatel rovněž využil, když podal žalobu vedenou u krajského soudu pod sp. zn. 10 A 127/2015. Skutečnost, že krajský soud nyní předstírá, že předmětná žaloba není projednatelná, je dle stěžovatele projevem zlovolnosti krajského soudu.

Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovateli na základě jeho návrhu usnesením ze dne 22. 2. 2016, č. j. 5 Ads 256/2015 - 15, zástupcem advokátku JUDr. Janu Kuřátkovou, která v doplnění kasační stížnosti ze dne 12. 3. 2016 namítala nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.] spočívající v nesprávném doručení usnesení obsahujícího výzvu k odstranění vad podání. Dle doplnění kasační stížnosti stěžovatel v daném případě nevznese požadavek k doručování všech písemností obálkou č. I za účelem snazšího přebírání písemností jako *poste restante* na příslušné poště. Z uvedeného důvodu považuje zástupkyně stěžovatele napadené usnesení krajského soudu za nezákonné a navrhuje jeho zrušení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Kasační stížnost je rovněž podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby.

Na tomto místě Nejvyšší správní soud považuje za nutné podotknout, že s ohledem na skutečnost, že napadeným rozhodnutím krajského soudu je usnesení o odmítnutí žaloby, je v takovém případě možno z povahy věci v kasační stížnosti namítat pouze nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu podle zmiňovaného ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Tyto závěry vyplývají také z dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu, např. z rozsudku ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaného pod č. 625/2005 Sb. NSS: „*Je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.*“

Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami,

pokračování

k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud z obsahu spisu krajského soudu zjistil, že stěžovatel učinil u Krajského soudu v Českých Budějovicích podání, které označil jako *správní žaloba s návrhem odkladu*, jíž se domáhal zrušení části výroku rozhodnutí žalovaného ze dne ze dne 3. 6. 2015, č. j. MPSV-UM/4932/15/9S-PDK, jímž žalovaný vrátil věc k novému projednání správnímu orgánu prvního stupně. Stěžovatel dále v žalobě uvedl, že je přípustná, neboť napadení části výroku odvolacího správního orgánu není vyloučeno zákonem a napadená část výroku neupravuje vedení řízení. Žaloba ani nesměřuje toliko proti odůvodnění rozhodnutí, ale napadá nesprávnost přezkumu odvolacím orgánem a nesmyslnost vrácení věci k novému projednání, neboť řízení mělo být dle stěžovatele zastaveno. V této souvislosti stěžovatel poukazoval na postup žalovaného, v němž shledával zejména porušení § 89 a § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu a obcházení § 49 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

Jelikož podle názoru krajského soudu žaloba nesplňovala náležitosti uvedené v § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s., vyzval soud stěžovatele usnesením ze dne 24. 9. 2015, č. j. 10 A 127/2015 - 25, aby uvedl den doručení napadeného rozhodnutí a dále uvedl žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené rozhodnutí za nezákonné.

K odstranění vad podání byla stěžovateli stanovena lhůta 10 dnů od doručení výzvy. Výzva soudu byla stěžovateli zaslána na adresu p., Č. B., kterou stěžovatel uvedl v žalobě. Jak dále vyplývá z obsahu spisu, stěžovatel si předmětné usnesení nepřevzal, ačkoliv byla zásilka uložena u doručujícího orgánu do 13. 10. 2015 a posléze vrácena krajskému soudu, který o tom vyvěsil sdělení na úřední desce soudu. Krajský soud dále postupoval dle § 49 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen o. s. ř.), dle něhož nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Dle krajského soudu tedy bylo dané usnesení doručeno dne 12. 10. 2015 a lhůta pro odstranění vad podání uplynula dne 22. 10. 2015.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel ve stanovené lhůtě a ani později do doby rozhodování soudu neodstranil nedostatky podání, krajský soud žalobu usnesením odmítl s poukazem na skutečnost, že jde o takové vady podání, které brání pokračování v řízení.

Podle § 71 odst. 1 s. ř. s. žaloba musí kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) obsahovat označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést a návrh výroku rozsudku. Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li

zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen. Podle těchto ustanovení krajský soud též i postupoval.

Pokud jde o kasační námitku stěžovatele, dle níž krajský soud nesprávně doručoval výzvu k odstranění vad podání obálkou č. I, je třeba tuto námitku označit za nedůvodnou.

V dané věci je zcela zjevné, že stěžovatel v žalobě jako adresu pro doručování uvedl „P. Č. B.“. Nejvyšší správní soud se tedy ztotožňuje s konstatováním krajského soudu, dle něhož zvolený způsob doručování je výrazem vstřícnosti soudu vůči stěžovateli, aby mohl komfortněji přebírat písemnosti jako poste restante na příslušné poště a byla tím usnadněna jeho komunikace se soudními orgány. Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že stěžovatel rovněž vede množství soudních sporů, v nichž se právě z tohoto důvodu opakovaně domáhá zakázání používání obálky č. III (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 110/2015 - 8, či usnesení ze dne 30. 1. 2014, č. j. 4 As 10/2014 - 7, obě rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Postupu krajského soudu přitom nijak nebrání ani zákonná úprava, dle níž může soud přistoupit k doručování písemností do vlastních rukou i v jiných než zákonem výslovně stanovených případech (srov. § 49 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s.).

Krajský soud tedy nijak nepochybil, pokud doručoval stěžovateli písemnosti do vlastních rukou na jím uvedenou adresu.

Sporným je v daném případě naopak to, zda žaloba skutečně vykazovala takové vady, pro které nebylo možno v řízení pokračovat, jak uvedl krajský soud, a proto se Nejvyšší správní soud v dalším koncentroval na tuto otázku.

Žalobní body musí podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. obsahovat jak skutkové, tak i právní důvody, pro které žalobce považuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné nebo za nicotné.

Jak judikoval Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 8. 12. 2005, č. j. 6 As 101/2004 - 52, www.nssoud.cz: „*Ve správním soudnictví přezkoumávají soudy rozhodnutí správních orgánů, moc soudní tak zasahuje do činnosti moci výkonné. Jelikož se jedná o zasahování jedné státní moci do jiné, které je nezbytné z hlediska principu právního státu, je smysluplné, pokud zákonodárce stanovil, že se tak má stát jen na základě jasně a konkrétně vymezených důvodů. Není tedy přípustný paušální, nekonkretizovaný zásah moci soudní do činnosti moci výkonné, tzn. není přípustný povšechný přezkum správních rozhodnutí soudem. Funkcí právního institutu žalobních bodů je tak vůbec umožnění konkrétního přezkumu správních rozhodnutí soudem. Pojem žalobního bodu tak musí být interpretován z hlediska této jeho funkce. V souladu s touto funkcí je pak požadavek konkrétně formulovaného žalobního bodu, který jasně vymezí rozsah soudního přezkumu, a tím i míru zásahu moci soudní do moci výkonné. S tímto závěrem jsou v souladu i další ustanovení soudního řádu správního, zejména pak § 75 odst. 2 s. ř. s., podle kterého soud napadené výroky rozhodnutí přezkoumá v mezích žalobních bodů. Připuštěním vágně a nekonkrétně formulovaných žalobních bodů by toto ustanovení ztratilo smysl, správní žaloba by se stala běžným (byť mimořádným) opravným prostředkem.*“

pokračování

Stěžovatel ovšem v žalobě dostatečně jasně formuloval, v čem spatřuje nezákonnost napadené části výroku rozhodnutí žalovaného a z jakého důvodu se domáhá jeho zrušení. Stěžovatel konkrétně namítal porušení § 89 a § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu a obcházení § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť byl přesvědčen, že žalovaný byl povinen současně se zrušením rozhodnutí správního orgánu prvního stupně rozhodnout o zastavení řízení o odnětí příspěvku na živobytí.

Toto žalobní tvrzení shledává Nejvyšší správní soud jako dostatečně konkrétní a považuje žalobu za řádně formulovanou ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Žaloba tedy v tomto rozsahu obsahuje potřebné náležitosti, které pro tento úkon předepisuje § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s., a tedy i žalobní bod, který je způsobilý posouzení soudem. Krajský soud proto pochybil, jestliže po stěžovateli vyžadoval, aby takto formulovaný žalobní bod dále konkretizoval, a následně žalobu odmítl pro neodstranění vad podání.

Dle Nejvyššího správního soudu je v dané věci naopak namístě, aby se krajský soud, shledá-li, že je ve věci soudem místně příslušným, zabýval otázkou, zda jsou v posuzovaném případě splněny ostatní podmínky řízení, včetně toho, zda lze danou žalobu považovat za přípustnou. V této souvislosti lze zejména poukázat na ustálenou judikaturu zdejšího soudu, dle níž rozhodnutí o odvolání, která ruší rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a věc mu vrací k novému projednání, nejsou považována za rozhodnutí, která by zakládala, měnila, rušila nebo závazně určovala práva a povinnosti. Nejedná se tedy o rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., proti nimž by bylo možno podat žalobu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2005, č. j. 5 As 35/2004 - 56, ze dne 14. 5. 2008, č. j. 2 As 37/2007 - 111, ze dne 2. 2. 2015, č. j. 8 As 98/2014 - 47, a ze dne 8. 10. 2015, č. j. 5 As 120/2015 - 25, všechny dostupné na www.nssoud.cz).

Vzhledem k tomu, že v dané věci nebyly splněny podmínky pro odmítnutí žaloby pro neodstranění vad podání, shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude Krajský soud v Českých Budějovicích vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Byť Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu ruší a věc mu vrací k dalšímu řízení, je povinen zároveň rozhodnout o odměně a úhradě hotových výdajů ustanovené zástupkyni stěžovatele, které dle § 35 odst. 8 s. ř. s. hradí stát. Odměna a hotové výdaje ustanoveného advokáta sice totiž patří mezi náklady řízení ve smyslu § 57 s. ř. s., nejde však o náhradu nákladů řízení mezi jeho účastníky ve smyslu § 60 s. ř. s., o níž má dle § 110 odst. 3 s. ř. s. v případě náhrady nákladů řízení o kasační stížnosti po zrušení napadeného rozhodnutí krajského soudu rozhodovat v dalším řízení krajský soud.

Ustanovená zástupkyně JUDr. Jana Kuřátková odměnu a hotové výdaje nevyčísliła. Nejvyšší správní soud tak vycházel z obsahu spisu a přiznal ustanovené zástupkyni odměnu za dva úkony právní služby [převzetí a příprava zastoupení, včetně nahlížení do

spisu dne 8. 3. 2016 (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 - 40, www.nssoud.cz) a doplnění kasační stížnosti] po 1000 Kč podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 2 a § 7 bodem 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v účinném znění, a paušální náhradu hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 2600 Kč. Podle druhé věty § 35 odst. 8 s. ř. s. má ustanovená zástupkyně nárok také na náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 21 %, což činí 546 Kč. Celkem tedy Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni stěžovatele odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů ve výši 3146 Kč.

Nejvyšší správní soud připomíná, že advokát ustanovený v řízení o kasační stížnosti zastupuje účastníka i v dalším řízení o žalobě před krajským soudem poté, co bylo rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem zrušeno (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2010, č. j. 4 Azs 6/2010 - 42, publikovaný pod č. 2081/2010 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 7. dubna 2016

JUDr. Jakub Camrda
předseda

senátu